

VNU Journal of Science: Natural Sciences and Technology

Journal homepage: https://js.vnu.edu.vn/NST

Original Article

Synthesis of some *N*-hydroxycinnamamide and *N*-hydroxybenzamide Derivatives Bearing Amide Bonds Targeting HDAC

Nguyen Cuong Quoc¹, Le Dang Quang², Nguyen Duy Tuan³, Nguyen Thi Nhu Y⁴, Tran Thanh Men¹, Nguyen Trong Tuan¹, Bui Thi Buu Hue¹, Nguyen Vu Linh³, Lam Thi Ngoc Huong⁵, Tran Quang De^{1,*}

 ¹College of Natural Sciences, Can Tho University, Can Tho, Vietnam
 ²Institute for Tropical Technology (ITT), Vietnam Academy of Science and Technology, 18 Hoang Quoc Viet, Cau Giay, Hanoi, Vietnam
 ³Nam Can Tho University, Can Tho, Vietnam
 ⁴Can Tho University of Technology, Can Tho, Vietnam
 ⁵Nguyen Khuyen High School, Soc Trang, Vietnam

> Received 09 November 2021 Revised 28 December 2022; Accepted 22 September 2023

Abstract: Recently, hydroxamic acid has attracted considerable interest because of its ability to inhibit a variety of metal-containing enzymes such as metalloproteases, lipoxygenases, histone deacetylases, and cancer cells. For example, the US FDA has approved hydroxamic acid derivatives (vorinostat, belinostat, givinostat, and panobinostat) for treating various cancers. Based on the *N*-hydroxycinnamamide and *N*-hydroxybenzamide framework, the study described and synthesized *N*-hydroxycinnamamide and *N*-hydroxybenzamide derivatives bearing amide bonds as histone deacetylases enzyme inhibitors. The structures of the compounds were determined through modern NMR spectroscopy. The compounds were then molecularly docked to the active site of the HDAC6 enzyme, and the results showed that the compounds strongly bound to the zinc ion and key amino acids. These results suggest that the synthesized *N*-hydroxycinnamamide and *N*-hydroxybenzamide through strongly bound to the zinc ion and key amino acids. These results are potential molecular targeted therapies for HDAC-positive cancer in the future.

Keywords: Cancer, histone deacetylase, N-hydroxybenzamide, N-hydroxycinnamamide, molecular docking.

* Corresponding author.

E-mail address: tqde@ctu.edu.vn

https://doi.org/10.25073/2588-1140/vnunst.5406

Tổng hợp một số dẫn xuất *N*-hydroxycinnamamide và *N*-hydroxybenzamide mang liên kết amide định hướng ức chế enzyme HDAC

Nguyễn Cường Quốc¹, Lê Đăng Quang², Nguyễn Duy Tuấn³, Nguyễn Thị Như Ý⁴, Trần Thanh Mến¹, Nguyễn Trọng Tuân¹, Bùi Thị Bửu Huê¹, Nguyễn Vũ Linh³, Lâm Thị Ngọc Hương⁵, Trần Quang Đệ^{1,*}

¹Đại học Cần Thơ, Cần Thơ, Việt Nam
²Viện Kỹ thuật Nhiệt đới (IIT), Viện Hàn lâm Khoa học và Công Nghệ Việt Nam, 18 Hoàng Quốc Việt, Cầu Giấy, Hà Nội, Việt Nam
³Trường Đại học Nam Cần Thơ, Cần Thơ, Việt Nam
⁴Trường Đại học Kỹ thuật Công nghệ Cần Thơ, Cần Thơ, Việt Nam
⁶Trường Trung học Phổ thông Nguyễn Khuyến, Vĩnh Châu, Sóc Trăng, Việt Nam

Nhận ngày 09 tháng 11 năm 2021 Chỉnh sửa ngày 28 tháng 12 năm 2022; Chấp nhận đăng ngày 22 tháng 9 năm 2023

Tóm tắt: Gần đây, hydroxamic acid đã thu hút được sự quan tâm đáng kể vì khả năng ức chế nhiều loại enzyme chứa kim loại như metalloproteases, lipoxygenase, histone deacetylase và chống lại các loại tế bào ung thư. Chẳng hạn, như vorinostat, belinostat, givinostat, panobinostat là các dẫn xuất của hydroxamic acid đã được FDA Hoa Kỳ chấp thuận sử dụng điều trị các bệnh ung thư khác nhau. Dựa trên khung sườn là *N*-hydroxycinnamamide và *N*-hydroxybenzamide, nghiên cứu đã mô tả quá trình tổng hợp các dẫn xuất *N*-hydroxycinnamamide và *N*-hydroxybenzamide mang liên kết amide, các hợp chất này có khả năng định hướng ức chế enzyme histone deacetylase (HDAC). Cấu trúc của các hợp chất được xác định thông qua phổ nghiệm hiện đại NMR. Các hợp chất sau đó được docking phân tử định hướng ức chế enzyme HDAC6, kết quả ban đầu cho thấy các hợp chất liên kết chặt chẽ với ion kẽm và các amino acid quan trọng tại trung tâm hoạt động. Những kết quả này cho thấy các dẫn xuất *N*-hydroxybenzamide đã tổng hợp là mục tiêu phân tử tiềm năng trong tương lai cho điều trị nhiều loại bệnh ung thư có biểu hiện bởi các enzyme HDAC6.

Từ khóa: Docking phân tử, histone deacetylase, *N*-hydroxybenzamide, *N*-hydroxycinnamamide, ung thư.

1. Mở đầu

Hydroxamic acid là một nhóm chức dễ dàng tạo phức chelate với các ion kim loại (Hình 1A), có thể được sử dụng để thiết kế các hợp chất ức chế mạnh mẽ các loại metalloenzyme, góp phần điều trị các loại bệnh khác nhau [1]. Các hợp chất chứa nhóm chức hydroxamic acid đều cho thấy nhiều tiềm năng

Dia chi email: tqde@ctu.edu.vn

về hoạt tính sinh học, đặc biệt các hợp chất mang câu trúc *N*-hydroxycinnamamide (Hình 1B) và N-hydroxybenzamide (Hình 1C) có hiêu quả chống lai một số dòng tế bào ung thư và khả năng kháng một số dòng vi khuẩn [2-6]. Hiên nay, điều tri ung thư là sư phối hợp bởi nhiều phương pháp: phẫu thuật, hóa trị, xạ tri, chăm sóc giảm nhe triệu chứng, dinh dưỡng, tâm lý xã hội,... Có thể nói, những năm gần đây các phương pháp điều tri tân tiến, kỹ thuật và thuốc mới trong điều trị ung thư được nghiên cứu và tiến bộ vượt bậc. Hóa trị liệu chống lại ung thư theo truyền thống bao gồm việc sử

^{*} Tác giả liên hệ.

https://doi.org/10.25073/2588-1140/vnunst.5406

dụng các tác nhân gây độc tế bào như chất chống chuyển hóa hoặc thuốc nhắm mục tiêu DNA, tất cả đều bị giết chết một cách thiếu chọn lọc các tế bào bình thường cũng như các tế bào khối u. Do đó, những tác nhân này gây ra các tác dụng phụ nghiêm trọng nên thường giới hạn về liều lượng. Hầu hết các loại thuốc như vậy cũng không hiệu quả hoặc hiệu quả kém đối với các khối u dạng rắn. Do đó, cần có các chất chống khối u mới dựa trên các cơ chế hoạt động thay thế để khắc phục những vấn đề này. Vì vậy, liệu pháp trị liệu hướng đích đã được ra đời bằng cách dùng các hoạt chất có khả năng ức chế một số mục tiêu gây ra các sự thay đổi dẫn đến ung thư đã cho thấy hiệu quả đáng kể trong việc chữa bệnh.

Hình 1. Hydroxamic acid: (a) Ba dạng đồng phân của hydroxamic acid và cấu trúc phối trí với kim loại của Z-hydroxamic acid; (b) Cấu trúc *N*-hydroxycinnamamide; (c) Cấu trúc *N*-hydroxybenzamide; (d) Các loại thuốc được FDA chấp thuận; (e) Dẫn xuất *N*-hydroxycinnamamide và *N*-hydroxybenzamide mang đơn vị amide.

Histone deacetylase (HDAC) là mục tiêu đầy hứa hẹn cho các can thiệp trị liệu, nhằm sửa đổi các trạng thái biểu sinh bất thường liên quan đến ung thư, tiểu đường và các bệnh khác ở người [7, 8]. Sự cân bằng của quá trình acetyl hóa histone được duy trì bởi hai loại enzyme, HAT (histone acetyltransferase) và HDAC [9]. Enzyme HAT xúc tác cho việc chuyển một nhóm acetyl từ acetyl-CoA sang nhóm ε -NH₂ của dư lượng lysine trong protein [10], trong

khi đó HDAC có tác dụng đối lập với HAT. HDAC xúc tác cho quá trình deacetyl hoá nhóm ε -N acetyl lysine amino acid ở phần đuôi của histone, làm đóng xoắn chromatin, do đó ức chế quá trình phiên mã [11]. Sự cân bằng giữa hoạt động của HAT và HDAC là điều kiện để các tế bào hoạt động bình thường [11]. Các chất ức chế HDAC ngăn chặn sự phát triển của tế bào và dẫn đến sự biệt hóa và quá trình chết rụng trong tế bào khối u. Thiết kế thuốc là một trong những lĩnh vực mới nổi và quan trọng để khám phá thuốc. Các chất ức chế HDAC có thể được chia thành nhiều nhóm cấu trúc bao gồm hydroxamic acid, cyclic peptide, aliphatic carboxylic acid và benzamide. Trong đó, nhóm chất hydroxamic acid được nghiên cứu và quan tâm nhiều nhất. Cho đến nay, có năm chất ức chế HDAC nhóm hydroxamic acid tiêu biểu đã được các cơ quan FDA ở một số nước chấp thuận cho điều trị các bệnh liên quan đến ung thư như vorinostat, belinostat, givinostat, panobinostat và romidepsine (Hình 1D) [11-16].

Gần đây, các nghiên cứu về mối quan hệ giũa cấu trúc - hoạt động của các chất ức chế HDAC cho thấy rằng các hợp chất hydroxamic acid cụ thể là cấu trúc N-hydroxycinnamamide ổn đinh hơn các chất tương tư chuỗi mach thắng của hydroxamic acid cho hoat tính phố rộng hơn [17]. Đã có nhiều công bố về các hợp chất có cấu trúc N-hydroxycinnamamide và *N*-hydroxybenzamide cho khả năng ức chế hiệu quả enzyme HDAC, đặc biệt là khả năng ức chế chọn lọc HDAC. Cụ thể, nghiên cứu phát triển các chất ức chế pan-HDAC dưa trên N-hydroxycinnamamide chứa indole cho thấy tiềm năng vượt trôi hơn so với vorinostat trên các thử nghiệm in vitro và in vivo [2]. Nghiên cứu các hợp chất N-hydroxybenzamide mang các nhóm thế ky nước phân nhánh cho thấy hoạt tính sinh học mạnh đối với một số dòng tế bào ung thư và hiệu quả ức chế chọn lọc giữa các loại HDAC nhóm I và II [3]. Gần đây, một số dẫn xuất N-hydroxybenzamide được tổng hợp bằng cách biến đối từ cấu trúc của trichostatin A mang lại hiệu quả cao trong việc ức chế chon loc kép HDAC6/HDAC8 [4]. Ngoài ra, một loạt các hợp chất ức chế chọn lọc kép HDAC1/HDAC3 có cấu trúc N-hydroxycinnamamide cũng đã được công bố, hiệu quả đầy hứa hẹn của các hợp chất cũng đã được chứng minh bằng thử nghiệm kháng các khối u trong mô hình chuôt xenograft [5]. Đặc biệt gần đây, một loạt các dẫn xuất của N-hydroxycinnamamide dua trên cấu trúc của belinostat đã được chúng tôi tổng hợp cho thấy hiệu quả mạnh mẽ, khả năng hiệp đồng chống lại sự tăng sinh của dòng tế bào đa u tuỷ, và ức chế HDAC mạnh mẽ [18]. Trong một nghiên

cứu khác, chúng tôi cũng đã cổ gắng thiết kế một loạt các dẫn xuất cho khả năng ức chế HDAC6 sử chon loc enzyme dung 2-mercaptoquinazolinone làm nhóm nhân diên bề mặt [19]. Tiếp nối các kết quả nghiên cứu trên, trong nghiên cứu lần này chúng tôi đã thiết kế và tổng hợp một số các hợp chất dựa trên N-hydroxycinnamamide và mở rộng thêm một vài hợp chất N-hydroxybenzamide mang các đơn vi liên kết amide (Hình 1e) nhằm bổ sung vào kho dữ liêu các hợp chất có khả năng ức chế HDAC tiềm năng.

2. Phương pháp nghiên cứu

2.1. Nguyên liệu và thiết bị

Nguyên liệu: Các hóa chất và dung môi sử dụng có nguồn gốc từ Merck, Nhật Bản, Ấn Độ, Trung Quốc và Việt Nam. Các dung môi ethyl acetate (EtOAc), *n*-hexane (Hex) có nguồn gốc từ Trung Quốc và Việt Nam được tinh chế bằng cách chưng cất phân đoạn tại nhiệt độ sôi của từng dung môi trước khi sử dụng. Các hoá chất có nguồn gốc từ Merck, Nhật Bản và Ấn Độ được sử dụng trực tiếp.

Sắc ký bản mỏng sử dụng bản nhôm silica gel 60 F_{254} tráng sẵn độ dày 0,2 mm (Merck).

Thiết bị: phổ NMR được đo trên máy cộng hưởng từ hạt nhân Bruker Avance 400 NMR Spetrometer (độ dịch chuyển hóa học δ được tính theo ppm, hằng số tương tác J tính bằng Hz) tại Hàn Quốc. Ngoài ra, một số phổ NMR được đo trên máy trên máy cộng hưởng từ hạt nhân Bruker Avance 300 NMR Spetrometer tại Đài Loan.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu tiến hành tổng hợp các dẫn xuất *N*-hydroxycinnamamide và *N*-hydroxybenzamide theo hai quy trình được trình bày trong Hình 2 và Hình 3.

2.2.1. Tổng hợp (*E*)-*m*-nitrocinnamic acid (**2**)

Cho malonic acid (1,04 g, 10 mmol) vào bình cầu 100 mL, thêm vào 3 mL pyridine và lắc đều. Sau đó, thêm tiếp 3-nitrobenzldehyde (1,51 g, 10 mmol), đun hoàn lưu ở nhiệt độ 110 °C, trong vòng 2 giờ.

Sau khi phản ứng kết thúc, trung hòa acid dư bằng NaOH bão hòa, acid hóa lại bằng HCl 1N, có kết tủa trắng mịn xuất hiện. Làm lạnh và lọc lấy kết tủa, sấy khô. Thu được sản phẩm (**2**) dạng bột mịn có màu trắng (1,83 g, hiệu suất 95,0%). Hợp chất được sử dụng trực tiếp cho bước tiếp theo mà không cần tinh chế bằng sắc ký cột silica gel. Dữ liệu phổ: ¹H-NMR (400 MHz, DMSO- d_6 , δ ppm): 12,56 (*s*, 1H, -COOH), 8,46 (*s*, 1H, >CH–), 8,19 (*d*, J = 8,0 Hz, 1H, >CH–), 8,12 (*d*, J = 7,6 Hz, 1H, >CH–), 7,66 (*t*, J = 8,0 Hz, 1H >CH–), 6,69 (*d*, J = 16,0 Hz, 1H, =CH–).

2.2.2. Tổng hợp methyl (*E*)-*m*-nitrocinnamate (**3**)

Sản phẩm 2 (10 mmol, 1,93 g) và 40 mL CH₃OH được thêm vào bình cầu 100 mL, sau đó thêm ba giot H_2SO_4 đâm đặc. Hỗn hợp được đun hoàn lưu ở nhiệt đô 80 °C. Sau 4 giờ ha nhiệt độ xuống nhiệt độ phòng và để yên phản ứng. Sau 24 giờ, thu được kết tủa trắng, cô quay đuổi bớt dung môi, trung hòa bằng NaHCO3 10%. Kết tủa trắng xuất hiện, tiến hành loc kết tủa, rửa tủa với 100 mL H₂O thu được chất rắn 3 màu trắng (1,86 g, hiệu suất 90,0%). Hợp chất được sử dụng trực tiếp cho bước tiếp theo mà không cân tinh chê băng săc ký cột silica gel. Dữ liệu phố: ¹H-NMR (300 MHz, CDCl₃, δ ppm): 8,37 (*d*, *J* = 1,8 Hz, 1H, >CH–), 8,24 (*dd*, *J*₁ = 2,1 Hz, $J_2 = 8,4$ Hz, 1H, >CH–), 7,80 (d, J = 7,8 Hz, 1H, >CH-), 7,72 (d, J = 15.9 Hz, 1H, =CH-), 7,58 (*t*, *J* = 7,95 Hz, 1H, >C**H**–), 6,55 (*d*, *J* = 15,9 Hz, 1H, =CH–), 3,83 (s, 3H, –OCH₃).

2.2.3. Tổng hợp methyl (*E*)-*m*-aminocinnamate (**4**)

Hoà tan **3** (2,07 g, 10 mmol) và SnCl₂.2H₂O (7,90 g, 35 mmol) vào 300 mL EtOH khan trong bình cầu 500 mL. Đun hồi lưu hỗn hợp ở nhiệt độ 90 °C. Sau 3 giờ, theo dõi phản ứng bằng TLC đến khi không còn xuất hiện **3**, ngưng phản ứng, để nguội, trung hoà bằng Na₂CO₃ bão hoà, hỗn hợp được chiết với EtOAc, cô đuổi dung môi thu được sản phẩm là dạng dầu màu vàng, để yên sản phẩm qua đêm thu được chất rắn màu vàng, kết tinh sản phẩm bằng ethanol lạnh thu được sử dụng trực tiếp cho bước tiếp theo mà không cần tinh chế bằng sắc ký cột silica gel. Hiệu suất 93,5%. Dữ liệu

phô: ¹H-NMR (300 MHz, CDCl₃, δ ppm): 7,60 (*d*, *J* = 15,9 Hz, 1H, =C**H**–), 7,17 (*t*, *J* = 7,65 Hz, 1H, >C**H**–), 6,92 (*d*, *J* = 7,8 Hz, 1H, >C**H**–) 6,83-6,81 (*m*, 1H, >C**H**–), 6,68-6,72 (*m*, 1H, >C**H**–), 6.37 (*d*, *J* = 15,9 Hz, 1H, =C**H**–), 3,79 (*s*, 1H, –C**H**₃), 3,73 (*s*, 2H, –N**H**₂).

2.2.4. Tổng hợp hợp chất có linker là cinnamoyl (**6c, 6f**)

Hợp chất **4** (850 mg, 5 mmol) được khuấy trong hỗn hợp 3 mL DMF và K_2CO_3 (1.38 g, 10 mmol), thêm từ từ **5** (5 mmol) vào hỗn hợp trên, phản ứng được khuấy ở nhiệt độ phòng trong 30 phút. Kết thúc phản ứng, thêm nước, trung hòa bằng HCl 1N thu được kết tủa, rửa tủa nhiều lần bằng nước và dung dịch NaHCO₃ 5% lạnh. Hoà tan chất rắn trong Ea và tiến hành kết tinh phân đoạn lại sản phẩm.

Họp chất 6c: chất rắn màu vàng, 482 mg. Hiệu suất 31,1%.

Họp chất 6f: chất rắn màu vàng, 428 mg. Hiệu suất 28,0%.

2.2.5. Tổng hợp hợp chất có linker là benzoyl (**9a-c**, **9f**)

Hợp chất **8** (1,65 mg, 10 mmol) được khuẩy trong hỗn hợp 5 mL dung dịch K_2CO_3 bão hòa, sau đó thêm từ từ **6** (10 mmol) vào hỗn hợp trên, phản ứng được khuẩy ở nhiệt độ phòng trong khoảng 45 phút. Kết thúc phản ứng, thu được kết tủa trắng, rửa tủa nhiều lần bằng nước lạnh. Hoà tan chất rắn trong EtOAc và tiến hành kết tinh phân đoạn lại sản phẩm.

Họp chất 9a: chất rắn màu trắng, 695 mg. Hiệu suất 26,0%.

Họp chất 9b: chất rắn màu trắng, 840 mg. Hiệu suất 28,1%.

Hợp chất 9c: chất rắn màu trắng, 895 mg. Hiệu suất 30,0%.

Hợp chất 9f: chất rắn màu vàng nhạt, 746 mg. Hiệu suất 25,3%.

2.2.6. Tổng hợp các dẫn xuất hydroxamic acid **7c**, **7f**, **10a-c** và **10f**

Hoà tan (2,0 g, 35 mmol) KOH và (2,4 g, 35 mmol) NH₂OH.HCl trong 15 mL EtOH. Hỗn hợp KOH (337 mg, 6 mmol) và amide (6 và 9) (0,2 mmol) trong 5 mL EtOH khan, được thêm vào tương ứng và khuấy ở nhiệt độ phòng. Sau 1 giờ, trung hoà hỗn hợp bằng dung dịch HCl 2N. Để yên hỗn hợp ở nhiệt độ phòng, sau 24 giờ xuất hiện kết tủa, thu lấy kết tủa. Kết tinh lại sản phẩm trong EtOAc.

Hop chất 7c: (E)-N-(3-(3-(hydroxyamino)-3-oxoprop-1-en-1-yl)phenyl)-3methoxybenzamide: chất rắn màu trắng, 25 mg. Hiệu suất: 40.5%. Dữ liệu phố: ¹H-NMR (400 MHz, DMSO- d_6 , δ ppm): 10,79 (s, 1H, -OH), 10,27 (s, 1H, >NH), 9,03 (s, 1H, >NH), 8,08 (s, 1H, >CH-), 7,71 (d, J = 8,0 Hz, 1H, >CH-), 7,71 (*d*, *J* = 8,0 Hz, 1H, >CH-), 7,54-7,36 (*m*, 5H, 5>C**H**–), 7,27 (*d*, *J* = 7,2 Hz, 1H, >CH-), 7,15 (*d*, J = 8,0 Hz, 1H, >CH-), 6,45 (d, J = 16,0 Hz, 1H, =CH-), 3,83 (s, 3H,-OMe). ¹³C-NMR (100 MHz, DMSO- d_6 , δ ppm): 165,9, 163,1, 159,7, 140,1, 138,8, 136,7, 135,7, 130,1, 129,7, 124,1, 122,0, 120,3, 119,7, 118,9, 117,9, 113,4, 55,8. HR-ESI-MS m/z 282,1005 [M+H]⁺, tính toán cho C₁₆H₁₄N₂O₃ là 282,1004.

Hqp chất 7f: (*E*)-3-(3cinnamamidophenyl)-*N*-hydroxyacrylamide. Chất rắn màu trắng, 16 mg. Hiệu suất: 25,6%. Dữ liệu phổ: ¹H-NMR (400 MHz, DMSO- d_6 , δ ppm): 10,80 (*s*, 1H, -O**H**), 10,32 (*s*, 1H, >N**H**), 9,04 (*s*, 1H, >N**H**), 7,99 (*s*, 1H, >C**H**–), 7,64-7,57 (*m*, 4H, 4>C**H**–), 7,46-7,35 (*m*, 5H, 5>C**H**–), 7,25 (*d*, *J* = 7,2 Hz, 1H, >C**H**, 6,86 (*d*, *J* = 15,6 Hz, 1H, =C**H**–), 6,45 (*d*, *J* = 15,6 Hz, 1H, =C**H**–). ¹³C-NMR (100 MHz, DMSO, δ ppm): 164,2, 140,9, 140,3, 138,8, 138,7, 135,2, 135,2, 130,3, 129,9, 128,2, 122,6, 119,8 [20].

Họp chất 10a: 4-benzamido-*N*hydroxybenzamide. Chất rắn màu trắng, 20 mg. Hiệu suất: 40.5%. Dữ liệu phổ: ¹H-NMR (400 MHz, DMSO- d_6 , δ ppm): 11,10 (*s*, 1H, -O**H**), 10,40 (*s*, 1H, >N**H**), 8,92 (*s*, 1H, >N**H**), 7,94 (*d*, *J* = 7,6 Hz, 2H, 2>C**H**–), 7,83 (*d*, *J* = 8,4 Hz, 2H, 2>C**H**–), 7,73 (*d*, *J* = 8,8 Hz, 2H, >C**H**–), 7,59 (*t*, *J* = 7,0 Hz, 1H, >C**H**–), 7,52 (*t*, *J* = 7,4 Hz, 2H, 2>C**H**–). ¹³C-NMR (100 MHz, DMSO d_6 , δ ppm): 166,3, 142,2, 135,2, 132,2, 128,9, 128,2, 128,1, 128,0, 120,0 [21].

Họp chất 10b: *N*-(4-(hydroxycarbamoyl)phenyl)-2-methoxybenzamide. Chất rắn màu trắng, 24 mg. Hiệu suất: 42,3%. Dữ liệu phổ: ¹H-NMR (400 MHz, DMSO- d_6 , δ ppm): 11,10 (s, 1H, -OH), 10,28 (s, 1H, >NH), 8,92 (s, 1H, >NH), 7,78 (d, J= 8,4 Hz, 2H, 2>CH-), 7,72 (d, J= 8,4 Hz, 2H, 2>CH-), 7,62 (d, J= 7,6 Hz, 1H, >CH-), 7,50 (t, J= 7,8 Hz, 1H, >CH-), 7,17 (d, J= 8,4 Hz, 1H, >CH-), 7,05 (t, J= 7,4 Hz, 1H, >CH-), 3,88 (s, 3H, -OMe). ¹³C-NMR (100 MHz, DMSO- d_6 , δ ppm): 165,3, 164,4, 156,9, 142,0, 132,7, 130,1, 128,1, 127,9, 125,2, 120,9, 129,4, 112,5, 56,4. HR-ESI-MS m/z 286,0958 [M+H]⁺, tính toán cho C₁₅H₁₄N₂O₄ là 286,0954.

chất N-(4-Hop 10c: (hydroxycarbamoyl)phenyl)-3methoxybenzamide. Chất rắn màu trắng, 18 mg. Hiệu suất: 30,6%. Dữ liệu phổ: ¹H-NMR (400 MHz, DMSO- d_6 , δ ppm): 11,11 (s, 1H, -OH), 10,40 (s, 1H, >NH), 10,22 (s, 1H, >NH), 7,83 (d, J = 8,8 Hz, 2H, 2 > CH -), 7,74 (d, J = 8,4)Hz, 2H, 2>CH-), 7,53 (*d*, J = 7,6 Hz, 1H, >CH-), 7,48 (s, 1H, >CH-), 7,44 (t, J = 7,8 Hz, 1H, >CH–), 7,15 (*dd*, J_1 = 2,4 Hz, J_2 = 8,0 Hz, 1H, >CH-), 3,83 (s, 3H, -OMe). ¹³C-NMR (100 MHz, DMSO-*d*₆, δ ppm): 165,9, 159,6, 142,1, 136,5, 130,1, 127,9, 120,4, 120,1, 117,9, 113.4. 55,8. HR-ESI-MS m/z. 286,0954 $[M+H]^+$, tính toán cho $C_{15}H_{14}N_2O_4$ là 286,0954.

chất **10f**: 4-cinnamamido-N-Hop hydroxybenzamide. Chất rắn màu vàng, 25 mg. Hiệu suất: 36,0%. Dữ liệu phố: ¹H-NMR (400 MHz, AcOH, δ ppm): 11,10 (s, 1H, -OH), 10,41 (s, 1H, >NH), 8,93 (s, 1H, >NH), 7,77-7,75 (*m*, 4H, 4>C**H**–), 7,64-7,60 (*m*, 3H, 3>CH-), 7,47-7,39 (m, 3H, 3>CH-), 6,84 (d, J = 15,6 Hz, 1H, =CH-). ¹³C-NMR (100 MHz, DMSO- d_6 , δ ppm): 164,4, 164,2, 142,2, 141,1, 135,1, 130,4, 129,5, 128,3, 127,9, 122,5, 119,0. HR-ESI-MS m/z 282,1005 [M+H]⁺, tính toán cho C16H14N2O3 là 282,1004. Nghiên cứu đã tổng hợp thành công sáu dẫn xuất hydroxamic dưa trên nền cấu trúc acid của *N*-hydroxycinnamamide (Hình 2) và N-hydroxybenzamide (Hình 3). Hai quy trình tông hợp các dẫn xuất lân lượt gôm 5 bước và 2 bước tương đối đơn giản, tác chất khởi đầu gần gũi, dễ tìm, phù hợp với quy mô phòng thí nghiệm và nghiên cứu cơ bản tại Việt Nam. Sản phẩm được tinh chế và cấu trúc các sản phẩm được xác định bằng các phương pháp phổ nghiệm hiện đại, kết quả được giải đoán cho thấy phù hợp với cấu trúc như đã được dự đoán ban đầu.

Hình 2. Quy trình tổng hợp các dẫn xuất dẫn xuất hydroxamic acid trên nền cấu trúc N-hydroxycinnamamide.

Hình 3. Quy trình tổng hợp dẫn xuất hydroxamic acid trên nền cấu trúc N-hydroxybenzamide.

Cụ thể dữ liệu phổ tất cả các hợp chất đều cho thấy có sự hiện diện của hai peak tín hiệu *singlet* riêng lẻ với cường độ tích phân bằng 1 tại vùng từ trường thấp với độ dịch chuyển hoá học từ 10,80-11,10 ppm (–OH) và 8,93-10,22 ppm (>NH) đặc trưng cho các proton của nhóm chức hydroxamic acid. Ngoài ra, trên dữ liệu phổ ¹³C-NMR còn cho thấy xuất hiện của một peak tín hiệu ứng với 1C tại vùng từ trường thấp có độ dịch chuyển hoá học khoảng 164,2-165,5 ppm đặc trưng cho C của nhóm carbonyl (C=O) trên nhóm hydroxamic acid. Từ đó khẳng định tất cả các hợp chất đều chứa một nhóm hydroxamic acid trong cấu trúc. Các dẫn xuất có chứa liên kết đôi của cinnamoyl trên phổ ¹H-NMR đều cho thấy có sự hiện diện của cộng hưởng từ tại vị trí khoảng 6,45-6,80 ppm với giá trị tích phân bằng 1 và hằng số ghép cặp bằng khoảng 16,0 Hz đặc trưng cho các proton dạng *E* trên liên kết đôi C=C của cấu trúc của cinnamoyl.

83

Hình 5. Phổ ¹H-NMR (400 MHz) của 7c và 10c.

Các dẫn xuất mang nhóm thể methoxy (-OMe) đều có sự xuất hiện của các cộng hưởng từ trên phổ NMR; tín hiệu *singlet* với giá trị tích phân bằng 3, tại vùng từ trường cao có độ dịch chuyển hoá học từ 3,83-3,88 ppm được quy kết cho các proton trên nhóm methoxy (phổ ¹H-NMR) và trên phổ ¹³C-NMR tại vùng từ trường cao có sự hiện diện của tín hiệu cộng hưởng từ tại vị trí 55,8-56,4 ppm được quy kết cho carbon của nhóm methoxy. Các tín hiệu cộng hưởng trên hai vòng phenyl cũng được quan sát thấy trên phổ đồ có độ dịch chuyển khoảng 7,00 ppm đến khoảng 9,00 ppm. Hình 4 và Hình 5 mô tả các tín hiệu cộng hưởng từ đặc trưng của hai hợp chất đại diện **7c** và **10c**, các hợp chất còn lại đều có dữ liệu phổ tương tự. Từ đó giúp khẳng định các hợp chất đã được tổng hợp thành công và các cấu trúc phù hợp như định hướng cho các hợp chất hydroxamic ban đầu.

Các dẫn xuất được docking vào enzyme HDAC6 (5G0H) (cấu trúc được lấy từ cơ sở dữ liệu Protein data bank https://www.rcsb.org/), điều này giúp định hướng sàng lọc khả năng ức chế enzyme HDAC của các dẫn xuất. Kết quả cho thấy tất cả các hợp chất đều tham gia tương tác với một số amino acid quan trọng và tạo phức với ion Zn²⁺ tại tâm hoạt động của enzyme (Bảng 1). Các kết quả này cho thấy có sự tương đồng với mô hình docking phân tử trên HDAC6 (5EEN) đã được chúng tôi công bố trước đây [18], trong công bố đó, các dẫn xuất tương tư belinostat đã được gắn vào trung tâm hoat đông HDAC6 và khả năng ức chế đã được kiểm chứng lại bằng các mô hình in vitro. Ngoài ra kết quả cũng cho thấy có sự tương đồng với mô hình gắn kết với HDAC6 (5EEI) khác của chúng tôi về các hợp chất ức chế chon lọc HDAC6, các kết quả đã được kiểm chứng thông qua các mô hình lý thuyết và thực nghiêm [19]. Đặc biệt trong nghiên cứu này, dẫn xuất 7f được dự đoán là có tiềm năng ức chế HDAC6 tốt nhất trong số các hợp chất tổng hợp được với mức năng lượng được dự đoán thấp nhất (-8,2 kcal/mol) (Hình 6). Tuy nhiên mức chênh lêch năng lương giữa các dẫn xuất không đáng kể vì vậy cần có những đánh giá chi tiết hơn bằng thực nghiêm trên các mô hình in vitro và in vivo trong tương lai để đánh giá hoạt tính của các dẫn xuất một cách chính xác hơn.

Hình 6. Dẫn xuất **7f** tương tác với HDAC6 tại vị trí hoạt động (ion Zn²⁺ được biểu diễn bằng quả cầu màu xám).

Ligand	Năng lượng dự đoán (kcal/mol)	Các amino acid tương tác tại trung tâm hoạt động
7c	-8,12	His573, His614, Phe643, Phe583, Ser531, Leu712, Pro464, Gly582
7f	-8,20	His573, His574, Asp612, Phe583, Phe643, Phe614, Pro464, His463
10a	-7,72	His573, His574, Asp612, Phe583, Phe642, Leu712, His614
10b	-7,49	His574, His614, Tyr745, Phe643, Phe583, Ser531, Pro464, Leu712
10c	-7,99	Asp612, Gly582, Phe583, Phe643, His614, Leu712, Phe642
10f	-7,78	Leu712, His614, Phe583, Phe643, Asp612, His573
Belinostat	-8,75	Tyr745, His574, Phe643, His614, Phe583, Leu712

Bảng 1. Kết quả docking các dẫn xuất tại trung tâm hoạt động của HDAC6

Ghi chú: các tương tác có amino acid giống với sự tương tác của belinostat thì được in đậm.

3. Kết luận

Nghiên cứu đã tống hop sáu dẫn xuất hydroxamic acid dựa trên N-hydroxycinnamamide và N-hydroxybenzamide với đơn vị liên kết là amide, định hướng cho ức chế HDAC. Trong đó, 4 hợp chất (7c, 10b, 10c và **10f**) là các hợp chất mới, lần đầu tiên được tổng hợp và công bố dữ liệu. Nghiên cứu docking các dẫn xuất vào enzyme HDAC6 đã cho thấy các dẫn xuất đều có khả năng tương tác vào trung tâm hoat động, tuy nhiên cần phải đánh giá thêm các thử nghiệm in vitro và in vivo để góp phần bố trợ cho kết quả đáng tin cậy hơn.

Lời cảm ơn

Các tác giả chân thành cảm ơn Trường Đại học Cần Thơ đã hỗ trợ cơ sở vật chất cho các thí nghiệm trong nghiên cứu này.

Tài liệu tham khảo

- E. M. Muri, M. J. Nieto, R. D. Sindelar, J. S. Williamson, Hydroxamic Acids as Pharmacological Agents, Current Medicinal Chemistry, Vol. 9, No. 17, 2002, pp. 1631-1653.
- [2] Y. Zhang, P. Yang, C. J. Chou, C. Liu, X. Wang, W. Xu, Development of *N*-Hydroxycinnamamide-Based Histone Deacetylase Inhibitors with An Indole-Containing Cap Group, ACS Medicinal Chemistry Letters, Vol. 4, No. 2, 2013, pp. 235-238.

- [3] H. Su, L. Yu, A. Nebbioso, V. Carafa, Y. Chen, L. Altucci, Q. You, Novel *N*-Hydroxybenzamide-Based HDAC Inhibitors with Branched CAP Group, Bioorganic and Medicinal Chemistry Letters, Vol. 19, No. 22, 2009, pp. 6284-6288.
- [4] D. A. Rodrigues, G. A. F. Silva, A. C. Ferreira, R. A. Fernandes et al., Design, Synthesis, and Pharmacological Evaluation of Novel *N*-Acylhydrazone Derivatives as Potent Histone Deacetylase 6/8 Dual Inhibitors, Journal of Medicinal Chemistry, Vol. 59, No. 2, 2016, pp. 655-670.
- [5] X. Li, E. S. Inks, X. Li, J. Hou, C. J. Chou, J. Zhang et al., Discovery of the First N-Hydroxycinnamamide-Based Histone Deacetylase 1/3 Dual Inhibitors with Potent Oral Antitumor Activity, Journal of Medicinal Chemistry, Vol. 57, No. 8, 2014, pp. 3324-3341.
- [6] Y. Zhou, Y. Dun, H. Fu, L. Wang, X. Pan, X. Yang, H. Fang, Design, Synthesis, and Preliminary Bioactivity Evaluation of *N*-Benzylpyrimidin-2-amine Derivatives as Novel Histone Deacetylase Inhibitor, Chemical Biology and Drug Design, Vol. 90, No. 5, 2017, pp. 936-942.
- [7] S. M. L. Gantt, C. Decroos, M. S. Lee et al., General Base-General Acid Catalysis in Human Histone Deacetylase 8, Biochemistry, Vol. 55, No. 5, 2016, pp. 820-832.
- [8] Y. X. Huang, J. Zhao, Q. H. Song et al., Virtual Screening and Experimental Validation of Novel Histone Deacetylase Inhibitors, BMC Pharmacology and Toxicology, Vol. 17, No. 1, 2016, pp. 1-14.
- [9] Y. Li, E. Seto, HDACs and HDAC Inhibitors in Cancer Development and Therapy, Cold Spring

Harbor Perspectives in Medicine, Vol. 6, No. 10, 2016, pp. a026831.

- [10] J. E. Bolden, M. J. Peart, R. W. Johnstone, Anticancer Activities of Histone Deacetylase Inhibitors, Nature Reviews Drug Discovery, Vol. 5, No. 9, 2006, pp. 769-784.
- [11] R. W. Johnstone, Histone-Deacetylase Inhibitors: Novel Drugs for Treatment of Cancer, Nature Reviews Drug Discovery, Vol. 1, No. 4, 2002, pp. 287-299.
- [12] S. Grant, C. Easley, P. Kirkpatrick, Vorinostat, Nature Reviews Drug Discovery, Vol. 6, No. 1, 2007, pp. 21-22.
- [13] R. M. Poole, Belinostat: First Global Approval, Drugs, Vol. 74, No. 13, 2014, pp. 1543-1554.
- [14] K. P. G. Jones, Panobinostat: First Global Approval, Drugs, Vol. 75, No. 6, 2015, pp. 695-704.
- [15] E. M. Bertino, G. A. Otterson, Romidepsin: A Novel Histone Deacetylase Inhibitor for Cancer, Expert Opinion on Investigational Drugs, Vol. 20, No. 8, 2011, pp. 1151-1158.
- [16] F. Angeletti, G. Fossati, A. Pattarozzi et al., Inhibition of Autophagy Pathway Synergistically Potentiates the Cytotoxic Activity of Givinostat (ITF2357) on Human Glioblastoma Cancer Stem Cells, Frontiers in Molecular Neuroscience, Vol. 9, 2016, pp. 107.

- [17] E. Pontiki, D. H. Litina, Histone Deacetylase Inhibitors (HDACIs), Structure-Activity Relationships: History and New QSAR Perspectives, Medicinal Research Reviews, Vol. 32, No. 1, 2012, pp. 1-165.
- [18] H. P. Nguyen, Q. D. Tran, C. Q. Nguyen et al., Anti-Multiple Myeloma Potential of Resynthesized Belinostat Derivatives: An Experimental Study on Cytotoxic Activity, Drug Combination, and Docking Studies, RSC Advances, Vol. 12, No. 34, 2022, pp. 22108-22118.
- [19] H. T. B. Bui, P. H. Nguyen, Q. M. Pham et al., Target Design of Novel Histone Deacetylase 6 Selective Inhibitors with 2-Mercaptoquinazolinone as the Cap Moiety, Molecules, Vol. 27, No. 7, 2022, pp. 2204.
- [20] A. Mai, S. Massa, R. Pezzi, S. Valente, P. Loidl, G. Brosch, Synthesis and Biological Evaluation of 2-, 3-, and 4-Acylaminocinnamyl-*N*hydroxyamides as Novel Synthetic HDAC Inhibitors, Medicinal Chemistry, Vol. 1, No. 3, 2005, pp. 245-254.
- [21] Q. Lu, D. S. Wang, C. S. Chen, Y. D. Hu, C. S. Chen, Structure-Based Optimization of Phenylbutyrate-Derived Histone Deacetylase Inhibitors, Journal of Medicinal Chemistry, Vol. 48, No. 17, 2005, pp. 5530-5535.